

**Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Napieralskiego
na 63. posiedzeniu Senatu
w dniu 13 lipca 2018 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Miałem okazję wizytować pierwszy w Polsce kompleksowy Zakład Onkologii Kobiecej, który powstał w zeszłym roku po otrzymaniu pozytywnej opinii ówczesnego ministra zdrowia w systemie IOWISZ (Instrument Oceny Wniosków Inwestycyjnych w Sektorze Zdrowia) oraz przy jego honorowym patronacie realizacji całego projektu utworzenia zakładu i jego otwarcia. Pragnę pogratulować objęcia patronatem tak słusznej idei i udziału w utworzeniu tak potrzebnego ośrodka.

Zakład Onkologii Kobiecej został utworzony we wrześniu 2017 r. w publicznym Centrum Leczniczo-Rehabilitacyjnym i Medycyny Pracy ATTIS Sp. z o.o. w Warszawie. Kiedy go tworono, odwoływano się wzorów, wiedzy i doświadczenia specjalistów z USA i Japonii, a jego założenia wychodzą naprzeciw oczekiwaniom pacjentek i są odpowiedzią na mocno niekorzystne prognozy epidemiologiczne dotyczące zachorowań na nowotwory kobiece. Utworzenie zakładu zdeterminowały również uwarunkowania psychologiczne. Kobiece nowotwory są specyficzne psychologicznie, ponieważ zagrażają nie tylko wątkowi egzystencjalnemu (tj. życie versus śmierć), ale dotkliwie konfrontują z pełnionymi rolami społecznymi (tj. matka, żona, partnerka czy córka); dotkliwie burzą wewnętrzny wizerunek. Postrzeganie siebie – obraz kobiecego ja – zostaje w czasie choroby naruszone, co jest traumatycznym doświadczeniem dla kobiet w każdym wieku. W przypadku nowotworów kobiecych ważne jest to, aby pacjentki miały przestrzeń na wyrażanie swoich lęków i mówienie o nich, np. o strachu przed leczeniem, to, aby mogły się wspierać. Obecność mężczyzny nie sprzyja walce z chorobą w jej intymnym wymiarze, a jedynie to utrudnia, bo nie pozwala się skupić na mobilizacji i zdrowieniu. Tworzenie oddziałów dedykowanych wyłącznie kobietom jest rozwiązaniem optymalnym i pozwalającym na szybsze zdrowienie oraz powrót do aktywności życiowej i społecznej.

Zakład Onkologii Kobiecej to pierwsza w Polsce nowoczesnie zorganizowana struktura świadczeń, którego działalność skupia się na kompleksowym leczeniu wszystkich nowotworów kobiecych: piersi, macicy, jajnika, szyjki macicy oraz, co bardzo istotne, raka płuc, największego zabójcy kobiet. Zakład zapewnia w jednym miejscu skoordynowaną i kompleksową opiekę onkologiczną dla kobiet, obejmującą profilaktykę i edukację w podstawowej opiece zdrowotnej, pełną diagnostykę (m.in. USG, RTG, mammografię, badania laboratoryjne, histopatologię na miejscu) i leczenie specjalistyczne ambulatoryjne (m.in. porady dermatoonkologiczne, endokrynologiczne, genetyczne, stomatologiczne, ginekologii onkologicznej, chirurgii onkologicznej, onkologiczne, psychologiczne i psychiatryczne), leczenie szpitalne z operacjami i rekonstrukcjami, chemio- i radioterapię (zewnętrzną w ramach zabezpieczonych środków finansowych na podstawie jednej umowy), rehabilitację przed- i pooperacyjną z basenem, opiekę terminalną i monitorowanie pacjentek przez cały proces diagnostyczno-leczniczy oraz monitorowanie po leczeniu.

Zakład Onkologii Kobiecej zapewnia zupełnie nowatorskie, kompleksowe podejście do koordynowanej opieki, w ramach której połączono funkcjonalnie 3 najważniejsze oddziały: onkologii klinicznej, chirurgii onkologicznej i ginekologii onkologicznej, w ramach których zespół pod kierownictwem onkologa klinicznego ustala proces diagnostyczno-leczniczy indywidualnie dla każdej pacjentki. Część szpitalna jest strukturalnie i organizacyjnie połączona z częścią ambulatoryjną i diagnostyczną, dzięki czemu możliwe jest zredukowanie aż 6 kolejek oczekujących do 1, znacznie szybsza diagnostyka i leczenie, z 90 dni wg DiLO do 30 dni, a także skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia. Jest to rozwiązanie bardzo skuteczne i dużo tańsze, gwarantujące oczywiste walory zdrowotne i pozwalające na skrócenie czasu pobytu pacjentek w szpitalu i hospitalizację, tylko w ostateczności skupiając się na leczeniu ambulatoryjnym, dużo mniej traumatycznym dla pacjentek.

Zakład Onkologii Kobiecej i blok operacyjny zostały zaopatrzone w najnowszy i specjalistyczny sprzęt medyczny – najnowszej generacji gammakamerę, która jest rozwiązaniem w śródoperacyjnej diagnostyce nowotworowej, zestaw do histeroskopii i histeroresekcji bipolarnej, ramię C do radiologii śródoperacyjnej, nowoczesny aparat USG z kolorowym dopplerem i obrazowaniem 3/4D, nowoczesny cyfrowy system ultradźwiękowego USG, w pełni wyposażony system laparoskopowy z technologią obrazowania 3D, nóż harmoniczny, najnowocześniejsze instrumentarium chirurgiczne, bardzo szeroki zasób narzędzi i nici chirurgicz-

nych. Nowoczesny sprzęt zapewnia większą szczegółowość i skuteczność diagnostyki i leczenia, skrócenie hospitalizacji i szybszy powrót do aktywności społecznej i zawodowej. W perspektywie jest również zakup rezonansu magnetycznego, tomografu komputerowego i mammi-petu.

Zakład powstał w oparciu o najnowsze i komfortowe dla pacjentek rozwiązania o wysokim standardzie. W części szpitalnej oprócz wyposażenia oddziału nie zabrakło miejsca służącego realizacji potrzeb gospodarczych, domowych. Pokoje pacjentek są oznaczone owocami i taką też mają kolorystykę, zamiast typowo szpitalnych barw i stosowania numeracji. Leczenie kolorami stosowano już w starożytności. Kolory są wszędzie – działają nie tylko na psychikę, ale także na ciało, mogą wspomagać leczenie konwencjonalne. Opisy owoców i ich znaczenie są zamieszczone na drzwiach od strony danego pokoju. Korytarze mają kolory piasku bałtyckiego i nieba Grecji. Część przychodnia jest utrzymana w różowej tonacji, nawiązującej do symbolu walki z rakiem piersi – różowej wstążki. W każdym pokoju są wielofunkcyjne łóżka sterowane elektrycznie. Umożliwia to łatwą modyfikację ich ułożenia i podparcia, tak aby mogły one jednocześnie pełnić funkcję np. fotela, gwarantując przy tym wygodę i komfort użytkowania. Każdy pokój jest zaopatrzony we własny węzeł sanitarny (WC z funkcją bidetu, prysznic, umywalka itp.). Każdy pokój jest klimatyzowany, z możliwością indywidualnej regulacji, z telewizorem bez opłat oraz z elektrycznie sterowanymi roletami. W każdym pokoju dostępna jest oddzielna szafa na ubrania dla każdej pacjentki oraz sejf – dodatkowo, poza depozytem szpitalnym. Dwa pokoje są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Każda pacjentka ma dostęp do własnej szafki przyłóżkowej z lodówką, która może być niezwykle potrzebna szczególnie w porze letniej.

W części szpitalnej, oprócz pokoi dla pacjentek i pomieszczeń typowo medycznych, stworzone są miejsca, w których pacjentki oraz ich najbliżsi mogą wypełniać czas w godzinach popołudniowych, kiedy tak naprawdę medyczna aktywność na oddziałach szpitalnych się zmniejsza. Dla pacjentek udostępniony jest pokój kosmetyczny „Sekrety kobiety”. Jest to w pełni wyposażone pomieszczenie z toaletką i sztucznym oknem, gdzie pacjentki mogą swobodnie – a co najważniejsze, wzajemnie – wykonywać codzienne czynności kosmetyczne, zadbać o fryzurę, przymierzać ubrania, a w dalszej kolejności dobrać perukę czy protezy piersi. Dostępne dla pacjentek jest również pomieszczenie wielofunkcyjne – za dnia będą mogły być prowadzone konsultacje, aby następnie mogło ono służyć do spotkań z odwiedzającymi.

Dostępny jest również pokój rodzinny z wyposażonym aneksem kuchennym, gdzie w przyjemnej atmosferze i swobodnie można samodzielnie czy wspólnie z innymi pacjentkami albo rodziną spędzić miłe chwile przy kawie, herbacie i domowych wypiekach. Umożliwienie pacjentkom wykonywania najzwyklejszych codziennych czynności pozwoli im poczuć się jeszcze bardziej swobodnie i niezależnie, pozwoli na lepsze samopoczucie i jest ważnym elementem programu terapeutycznego. W pokoju rodzinnym można się też spotykać z osobami odwiedzającymi, z osobami z zewnątrz. Dostępne są również 2 zapewniające intymność pokoje jednoosobowe dla pacjentek w stanach ciężkich, terminalnych. Zainstalowane są również 2 ściany luster z przeznaczeniem do wykonywania ćwiczeń, szczególnie gimnastyki oddechowej przed operacją, niezmiernie istotnej dla prawidłowości i bezpieczeństwa wykonywanych zabiegów.

Dostęp do zakładu i poszczególnych pomieszczeń jest w pełni nowoczesny i cyfrowy. Każda pacjentka otrzyma własną kartę magnetyczną, która będzie dodatkowo umożliwiała jej identyfikację i dostęp do historii choroby. Na terenie całego zakładu dostępna jest bezpłatnie bezprzewodowa sieć internetowa wi-fi. Zakład Onkologii Kobięcej, mimo że są to warunki szpitalne, stwarza atmosferę zbliżoną do domowej – wszystko to dla bezpieczeństwa i szybszej rekonwalescencji pacjentek. Centrum ATTIS stara się zadbać o każdy najmniejszy szczegół, często pomijany, ale niezwykle ważny z punktu widzenia pacjentek. Takim szczegółem jest np. prysznic z regulatorem czy bateria umywalkowa i dozownik mydła działające na zasadzie fotokomórki, będące na wyposażeniu zakładu.

W ramach zakładu i kompleksowej opieki onkologicznej Centrum ATTIS wprowadza pielęgniarki prowadzące, które poza tym, że wykonują standardowe czynności, są przewodnikami dla pacjentek, prowadzącymi je przez cały proces diagnostyczno-terapeutyczny na każdym etapie leczenia. Ich misją jest również wsparcie i pomoc w każdej innej sytuacji życia codziennego pacjentek, w załatwianiu bieżących spraw. Pacjentki nie zostaną pozostawione same sobie, dzięki czemu nie będą zagubione w systemie i pozostawione bez koordynacji leczenia.

Właściwa organizacja leczenia polegająca na reorganizacji struktury świadczeń w oparciu o mapy potrzeb zdrowotnych i zidentyfikowane potrzeby w zakresie onkologii, realizacja potrzeby szybkiej diagnostyki i leczenia oraz racjonalnego obniżenia kosztów opieki zdrowotnej z zaangażowaniem najnowocześniejszego sprzętu medycznego, doświadczonej kadry, działalność wpisująca się w realizację praw pacjenta, jego komfort w trakcie terapii, przyspieszenie zawodowej i społecznej aktywizacji, a także ergonomię pracy personelu medycznego, perspektywa 1 kolejki oczekujących, skoordynowana opieka nad pacjentką i kompleksowość

usług zagwarantowana w jednym miejscu pozwalają na zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentek, wzrost skuteczności w wykrywaniu i leczeniu chorób nowotworowych u kobiet oraz zwiększenie średniej długości ich życia. Pacjentki nie tylko mają szansę na szybszy powrót do zdrowia i aktywności, ale też ograniczone jest ryzyko wykluczenia społecznego. Wszystko to oferuje Zakład Onkologii Kobiecej, który nie może funkcjonować, bo nie ma kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Szanowny Panie Ministrze, znamy złą sytuację epidemiologiczną, problematykę opieki onkologicznej i trudności z dostępem do świadczeń w zakresie profilaktyki i leczenia chorób nowotworowych. Potwierdza to również ostatni raport Najwyższej Izby Kontroli w zakresie dostępności i efektów leczenia nowotworów, z którego wynika, że skuteczność leczenia onkologicznego w Polsce jest gorsza niż w większości pozostałych krajów Unii Europejskiej i że wyższa w Polsce jest także umieralność na nowotwory złośliwe. Warto zatem wykorzystać doświadczenie Centrum ATTIS i powstały tam Zakład Onkologii Kobiecej jako dobry przykład, który nadaje się do pilotażu i powielenia przyjętych tam rozwiązań w innych jednostkach w przyszłości. Jest to wspaniały, przemyślany i potrzebny projekt, pokazujący, jak skutecznie można zorganizować udzielanie świadczeń ukierunkowanych na kompleksowe leczenie. Jego realizacja była możliwa dzięki współpracy i zaangażowaniu wielu osób ze środowisk medycznych, naukowych i reprezentującymi pacjentów, w tym w szczególności Federacji Stowarzyszeń „Amazonki”, zrzeszającej pacjentki z chorobami nowotworowymi działające w ponad 200 organizacjach. Wszystkie te najważniejsze rozmowy i konsultacje pozwoliły na otwarcie nowoczesnego Zakładu Onkologii Kobiecej.

Szkoda, że jest to niestety tylko połowiczny sukces, bo bez kontraktu z NFZ zakład stoi pusty i nie ma pacjentek. A niewątpliwie działalność onkologii kobiecej jest bardzo potrzebna, co potwierdzają pozytywne opinie o Zakładzie Onkologii Kobiecej wydane przez ministra zdrowia, nadzór specjalistyczny krajowy i wojewódzki w dziedzinie onkologii klinicznej, konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie ginekologii onkologicznej, konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie chirurgii onkologicznej czy Polskiej Unii Onkologii. Zakład Onkologii Kobiecej, mimo że nie działa, bo nie ma kontraktu z NFZ, otrzymał liczne wyróżnienia, m.in. Medal Europejski, nagrodę Kolibra za innowacyjny i oparty na doświadczeniach japońskich projekt zapewnienia kompleksowej opieki onkologicznej kobiet, wyróżnienie w kategorii Lider Roku 2017 w Ochronie Zdrowia – Innowacyjny Szpital oraz kwalifikację do finału Ogólnopolskiego Konkursu „Modernizacja Roku 2017”.

Kwota kontraktu niezbędna do funkcjonowania Zakładu Onkologii Kobiecej zgodnie z założeniami przedstawionymi w pozytywnie ocenionym przez ministra zdrowia wniosku w systemie IOWISZ to 6,3 mln zł rocznie, przy czym Centrum ATTIS zadeklarowało, że jest w stanie funkcjonować na początku, dysponując 30% zapotrzebowania na środki pieniężne.

Panie Ministrze, czy nie uważa Pan, że tak znakomity, innowacyjny i niepowtarzalny projekt, wprowadzający nowoczesne metody zarządzania i gwarantujący szybszą, a zarazem tańszą dla budżetu opiekę zapewniającą bezpieczeństwo zdrowotne kobietom z chorobami nowotworowymi należałoby zwizytować i nadać mu status pilotażu – celem skopiowania i wypracowania szczegółowych rozwiązań w zakresie realizacji kompleksowej opieki onkologicznej oraz wprowadzania na bazie jego doświadczeń dalszych rozwiązań w zakresie organizacji i finansowania świadczeń opieki zdrowotnej?

Szanowny Panie Ministrze, mając na względzie wskazane okoliczności, zwracam się o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Napieralski